

یادداشت

اتخاذ راهبرد فعال رسانه‌ای



اکبر نصراللهی، استاد دانشگاه

ارکان و سازمان‌های مختلف هر کشوری با بحران‌ها و حوادث گوناگونی روبه‌رو هستند و این مساله تازه‌ای نیست، اما عجیب آن است که در عصر ارتباطات و کثرت رسانه‌ها، بخش‌ها و سازمان‌ها از نحوه اطلاع‌رسانی آگاهی نداشته باشند و نتوانند نیاز افکار عمومی را که اطلاع سریع از وقایع و رویدادهاست تشخیص دهند.

از آن مهم‌تر این که باید توجه داشت اطلاع‌رسانی دیر هنگام نمی‌تواند مانع انتشار خبر شود. امروز با تعدد ابزارهای رسانه‌ای مختلف، هر فردی این امکان را دارد که هر خبری را با هر شیوه‌ای تولید و منتشر کند و بنابراین امکان جلوگیری از انتشار یک خبر وجود ندارد.

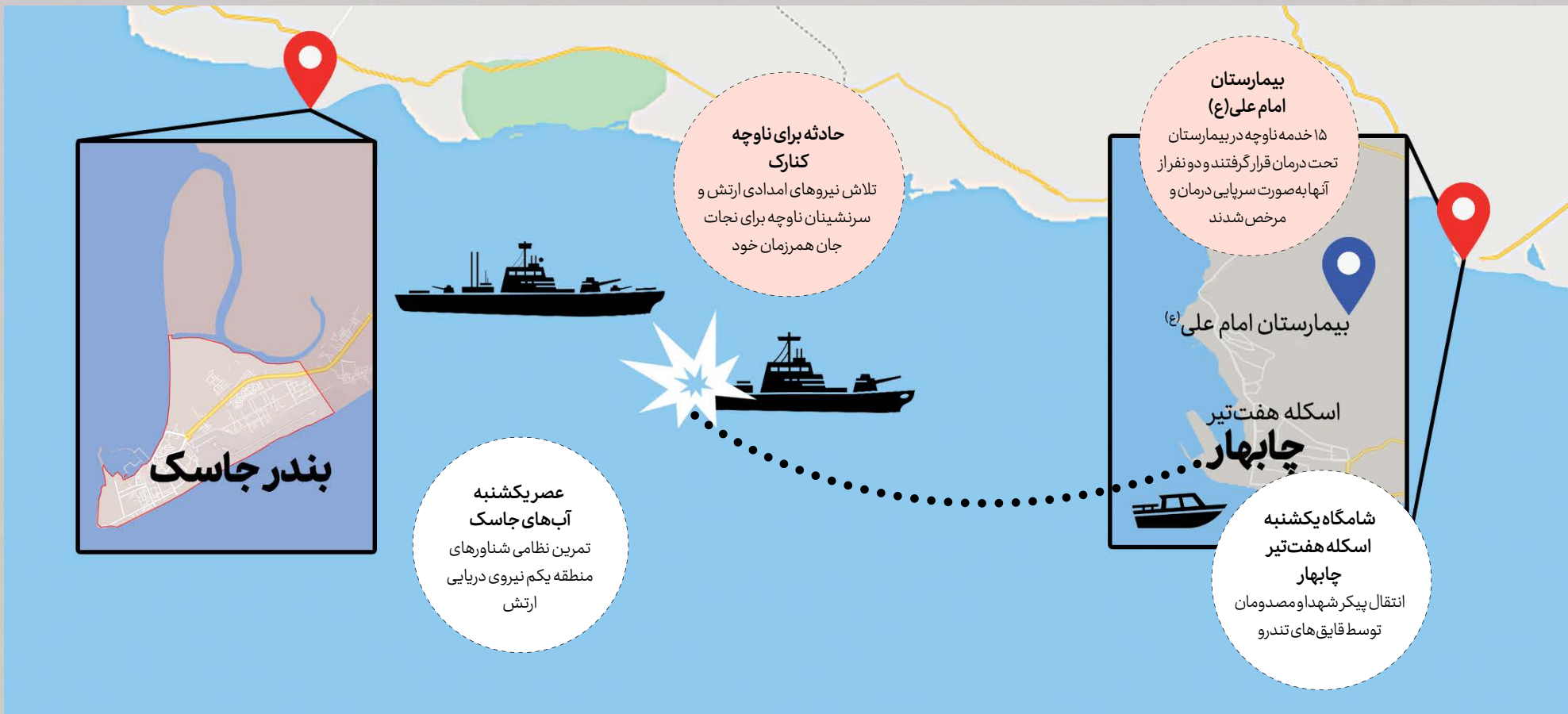
از این رو باید راهبرد سازمان‌ها و بخش‌های مختلف در این زمینه تغییر کند و به جای جلوگیری از انتشار اخبار به فکر چگونگی انتشار اخبار باشند و اگر این راهبرد تغییر کند حتی اگر زبانی هم برای انتشار خبر متصور باشد بسیار کمتر از انتشار ندادن اخبار خواهد بود.

به هر صورت ذهن مخاطبان مثل لوح سفید می‌ماند که هر کسی زودتر بتواند روایت و پیام خود را بر آن لوح سفید بنویسد می‌تواند برنده جنگ روایت‌ها باشد و به افکار عمومی شکل بدهد. از سوی دیگر هر کسی دیرتر در عرصه اطلاع‌رسانی ورود کند به واسطه تأخیر در انتشار اخبار معلوم نیست که بعدها بتواند در افکار عمومی جایی باز کند. حتی گذشته از این اگر کسی تصور کند به خاطر تأخیر در انتشار اخبار می‌تواند زمینه پاک کردن شبهات و در برخی اوقات تحقق چنین تصویری امکان‌پذیر نیست چون حذف برخی شبهات بسیار دشوار است.

در چنین مواقعی سازمان‌ها و بخش‌های مختلف باید از راهبرد فعال استفاده کنند تا بتوانند خبرهای مربوط به بحران‌ها و حوادث را زودتر از دیگران از جمله رقبا به اطلاع مخاطبان رسانند. به هر صورت اولین راوی به طور معمول از اقبال بیشتری برای جلب مخاطب برخوردار است.

بنابراین به نظر می‌رسد بخش‌های مختلف با اتخاذ رویکرد تعاملی و راهبرد فعال و فوق‌فعال و اتخاذ تاکتیک شروع قبل از دیگران می‌توانند روایت مورد قبول خود را در افکار عمومی جا بیندازند و در این زمینه از رقبا خود پیشی بگیرند. اگر چنین اتفاقی نیفتد ممکن است رقبا و دشمنان روایت حتی غلط و نادرست خود را به مخاطبان منتقل کنند و باعث تشدید بحران شوند.

در صورت بروز چنین مساله‌ای زمینه فرصت‌سوزی و گریز مخاطب فراهم خواهد شد. به هر صورت دولت‌ها، سازمان‌ها و بخش‌های نظامی و انتظامی به جای آن که جلوی انتشار اخبار را بگیرند باید آستانه تحملشان را بالا ببرند و سواد رسانه‌ای خود را افزایش دهند و درک درستی از آرایش رسانه‌ای داشته باشند و زودتر از رقبا دیگر به انتشار اخبار بپردازند. از سویی دیگر این بخش حتماً به جریان رسانه‌ای کشور اعتماد کند و زمینه افزایش اطمینان افکار عمومی و مخاطبان را به رسانه‌های داخلی فراهم آورد. □



حادثه برای ناوچه کنارک

تلاش نیروهای امدادی ارتش و سرتشپیان ناوچه برای نجات جان هم‌زمان خود

عصر یکشنبه

آب‌های جاسک

تمرین نظامی شناورهای منطقه یکم نیروی دریایی ارتش

بیمارستان

امام علی(ع)

۱۵ خدمه ناوچه در بیمارستان تحت درمان قرار گرفتند و دو نفر از آنها به صورت سربایی درمان و مرخص شدند

بیمارستان امام علی(ع)

اسکله هفت‌تیر

چابهار

شامگاه یکشنبه

اسکله هفت‌تیر

چابهار

انتقال پیکر شهدا و مصدومان توسط قایق‌های تندرو



شهید حسین سپهری اهرمی



شهید مصطفی پویانفر



شهید اسماعیل پور خسرو



شهید سرباز مدافع وطن، فخرالدین فلک نازی



شهید جعفر کوهی قایق



شهید مهدی رازی



شهید حامد جعفری



شهید آرمان سرحدی



شهید محمد اردنی



شهید رضا دهقانی



شهید محمدابراهیم کاظمی



شهید عادل قاسم زاده



شهید منصور موسوی نژاد



شهید سعید یار احمدی



شهید محمد افشون فر



شهید مرتضی خادمی حسینی



شهید آرش پاکدل



شهید مهدی‌هاشمی خواه



شهید محمد صیادی

به یاد و افتخار شهدای وطن در حادثه ناوچه کنارک

سبکبالان ساحل‌ها

عده‌ای هم به آنها یادآوری می‌کردند رزمایش، تمرین جنگ است و احتمال تلفات در آن بالاست. یکی پای عکسی از پرچم ایران نوشت: «آنها برای دفاع آماده می‌شدند. پای این پرچم، کم خون پاسدار و کارگر و بسیجی و ارتشی و... ریخته نشده. ما برای آن‌که ایران گوه‌ری تابان شود، خون‌دل‌ها خورده ایم.»

در آرزوی تشییع

البته کم هم نبودند کسانی که دل‌شان از این حادثه داغ دیده‌بود و غصه داشتند. اما برای سوال‌های‌شان در جست‌وجوی جواب هم بودند. این‌که پروتکل‌های نظامی و فنی در این ماجرا چقدر رعایت شده‌است؟ آیا نمی‌شد با یک هماهنگی بیشتر جلوی این حادثه را گرفت؟ چرا ناو آماده دفاع از خود نبود؟ پرسش‌هایی که البته نباید بی‌جواب بماند. دیروز همراه ۱۹ سرباز وطن، یک سرباز قدیمی دیگر هم رفت؛ خود ناو کنارک که مدافع ۳۲ ساله و قدیمی ارتش ایران محسوب می‌شد. داستان این ۲۰ سرباز البته تمام نشده‌است. امروز قرار است تشییع پیکر شهدای حادثه در منطقه سوم دریایی کنارک برگزار شود که اگر پای کرنا در میان نبود مردم ایران برای فرزندان‌شان بدرقه‌ای بزرگ برگزار می‌کردند در اندازه و تراز نام پرافتخار آنها. فعلاً همچنان نوشتن از غم آنها به همان شبکه‌های اجتماعی محدود است. حالا اگر گفتارها دنبال شکار هستند و سلبریتی‌ها پروفایل‌شان را مشکی نمی‌کنند، اهمیتی ندارد؛ پرآوازه است نام شهدای میهن....

در این قاب چرا عکس ندارد. یکی ولی پای این تصویر نوشت: «او سرباز بوده‌است. نیروهای خودی قرار گرفته! خوراک بهتر از این؟! هنوز خبر شهادت فرزندان ایران به گوش خیلی‌ها نرسیده و هنوز ابهام‌ها زیاد بود و از اطلاعیه ارتش که همان جزئیات هرچند کم اولیه را بگوید، خبری نبود که لشکر توبیت‌نویس‌هایی از آلبانی و چند جای دیگر به میدان آمدند. بعضی‌هایشان پای سپاه را وسط کشیدند، عده‌ای این حادثه را با سقوط هواپیمای اوکراینی یکی گرفته و عقده‌های قبلی را تکرار کردند، بعضی‌ها گفتند این ارتش و کشور سلاح می‌خواهد چه کار و برخی هم البته آنقدر هول بودند که نتوانستند ننویسند از این حادثه خوشحالند. جلوتر و بیشتر از همه آنها، صفحه توپیتر «اسرائیل به فارسی» نوشت ایران به جای رسیدگی به مشکل کرونا، دارد مردم خودشان را می‌کشد. براندازها، سلطنت‌طلب‌ها و منافقین پشت حساب‌هایی توپیتری روی غم مردم ایران شادی می‌کردند.

ملت فدای ارتش

عده‌ای از همان‌هایی که در ماجرای سقوط هواپیمای اوکراینی می‌گفتند به سپاه احتیاجی ندارند، این بار ارتش را هدف گرفته بودند و با انتشار عکس‌هایی از فرمانده‌های ارشد ارتش، آنها را مقصر این حادثه قلمداد می‌کردند. در برابر بسیاری اما رشادت و فداکاری ارتشی‌ها در زلزله کرمانشاه و سیل لرستان را یادآوری کردند و نوشتند این بار ملت در کنار خانواده داغدار ارتش است و آنها را در این غم تنها نمی‌گذارد.

همه واکنش‌ها به حرف و حدیث‌ها البته جملات احساسی و اعلام نفرت از نفاق نبود. خیلی‌ها تلفات ارتش‌های قدرتمند در رزمایش‌های نظامی را یادآوری کردند که مثلاً در سال ۲۰۱۹ و در چند رزمایش ارتش آمریکا ۲۰ نفر کشته و ۷۰ نفر زخمی شده‌اند.

و به گمان هر لقمه‌ای از لانه بیرون می‌آیند. یک ناو ارتشی در اشتباه نظامی، هدف نیروهای خودی قرار گرفته! خوراک بهتر از این؟! هنوز خبر شهادت فرزندان ایران به گوش خیلی‌ها نرسیده و هنوز ابهام‌ها زیاد بود و از اطلاعیه ارتش که همان جزئیات هرچند کم اولیه را بگوید، خبری نبود که لشکر توبیت‌نویس‌هایی از آلبانی و چند جای دیگر به میدان آمدند. بعضی‌هایشان پای سپاه را وسط کشیدند، عده‌ای این حادثه را با سقوط هواپیمای اوکراینی یکی گرفته و عقده‌های قبلی را تکرار کردند، بعضی‌ها گفتند این ارتش و کشور سلاح می‌خواهد چه کار و برخی هم البته آنقدر خسرو دست به دست شد که برای رفیقش نوشته بود: «من غسل شهادت هم کردم.» باز از لابه‌لای همین کانال‌ها بود که عکس محمد اردنی چرخید و لایک خورد و باز نشر شد که «قهرمان غواصی عمق جهان در سال ۲۰۱۹، حالا قهرمان ملی و شهید وطن شده‌است.»

بعضی‌ها هم دست به کار شدند و برای ۱۹ دلار ارتشی پوستر ساختند تا استوری شود و آنها که در اینستاگرام چرخ می‌زدند، لابه‌لای لایو دیدن‌های آخر شب، شاید چشم‌شان به قهرمانان خودشان هم بیفتاد. یکی عکس کشتی‌ای را گذاشته بود که ۱۹ کیوتر از آن پرکشیده بود. در حالی که خیلی‌ها در غم کیوترها می‌نوشتند، عده‌ای هم مثل گفتار بودند البته...

لاله دمیده

صبح دیروز که مردم بیدار شدند، تازه خیلی‌ها خبر را شنیدند. پیام کوتاه فرمانده ارتش همراه با اعلام اسامی ۱۹ شهید منتشر شد. باز هم در شبکه‌های اجتماعی عزاداری برای شهدا زودتر شروع شد و چند ساعت بعد ۱۸ عکس از ۱۸ جوان همراه با یک عکس لاله کنارشان منتشر شد و این شد اولین پوستر مزین به تصاویر شهدای کنارک. کسی هنوز دقیق نگفته‌است که «فخرالدین فلک نازی» شهید بی‌تصویر

مثل خیلی از خبرهای تلخ دیگر، این یکی هم نیمه شب رسید؛ مبهم، کوتاه و البته از کانال‌ها و گروه‌های فضای مجازی. از بعد از ظهر یکشنبه که هنگام تمرین دریایی چند شناور نیروی دریایی ارتش، شناور پشتیبانی «کنارک» دچار حادثه شد تا وقتی اولین خبر رسمی این سانحه تایید شود، دست کم ۱۲ ساعت طول کشید و در این ۱۲ ساعت چند روایت، خبر و شایعه منتشر شده باشد خوب است؟ از یک تا ۴۰ شهید و حالا خبر رسمی، شهادت ۱۹ نفر را تایید کرده‌است. خبرها در فضای مجازی از فضای رسمی جلوتر بودند و در همان فضا، صفحه توپیتر شهید اسماعیل پور خسرو دست به دست شد که برای رفیقش نوشته بود: «من غسل شهادت هم کردم.» باز از لابه‌لای همین کانال‌ها بود که عکس محمد اردنی چرخید و لایک خورد و باز نشر شد که «قهرمان غواصی عمق جهان در سال ۲۰۱۹، حالا قهرمان ملی و شهید وطن شده‌است.»

بعضی‌ها هم دست به کار شدند و برای ۱۹ دلار ارتشی پوستر ساختند تا استوری شود و آنها که در اینستاگرام چرخ می‌زدند، لابه‌لای لایو دیدن‌های آخر شب، شاید چشم‌شان به قهرمانان خودشان هم بیفتاد. یکی عکس کشتی‌ای را گذاشته بود که ۱۹ کیوتر از آن پرکشیده بود. در حالی که خیلی‌ها در غم کیوترها می‌نوشتند، عده‌ای هم مثل گفتار بودند البته...

داستان گفتارها

گفتارها زود سرو کله‌شان پیدا می‌شود. نمی‌توانند زیاد در کمین بمانند. به هر بویی

